

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(повне найменування вищого навчального закладу)

№5
12.06.17
Д/Р
14035

Навчально науковий інститут інформаційних та соціальних технологій
(повне найменування інституту/факультету)

Економічної кібернетики та інформаційних технологій
(повна назва кафедри)

Дипломна робота

бакалавра

на тему: «Оптимізація фінансово-господарської діяльності підприємства
на базі економічного аналізу»

« Optimization of financial and economic activity of the enterprise on the basis of economic
analysis »

Виконав: студент денної форми навчання
Напряму підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика»
Скоробогатько Павло Олексійович
(ПП)

Керівник д.фіз.-мат. наук, проф. Тюрин О.В.

Рецензент к.економ.наук, доц., Москвиченко І.М.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ 11 від 30.05.2017 р.

Захищено на засіданні ЕК № ____
протокол № __ від _____ 2017 р.
Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

Голова ЕК

(підпис) Тюрин О.В.

(підпис)

Гохман О.Р.

Одеса – 2017

790203

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність і зміст аналізу ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства	6
1.2. Діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства, як інструмент забезпечення конкурентоспроможності підприємства.	11
1.3. Основна мета та напрями оптимізації фінансово-господарської діяльності підприємства	16
1.4. Діагностика ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.	19
1.5. Західний досвід діагностики та оптимізації фінансового стану підприємства і його використання в Україні.	24
Висновки до першого розділу .	32
РОЗДІЛ II . ІМІТАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК МЕТОД ОПТИМІЗАЦІЇ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	34
2.1. Характеристика методичних підходів в діагностиці фінансової діяльності підприємства	34
2.2. Сучасні методи та моделі діагностики та оптимізації ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства	44
2.3. Імітаційне моделювання діяльності підприємства – метод Монте Карло та реінженірінг фінансово-господарської діяльності підприємства.	49
Висновок до другого розділу.	54
РОЗДІЛ III. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «БИ-ЗЕ» ТА РОЗРОБКА МОДЕЛЕЙ ОПТИМІЗАЦІЇ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ.	55

3.1.Опис підприємства ТОВ «БИ-ЗЕ»	55
3.2.Економічний аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «БИ-ЗЕ»	57
3.3 Основні напрями підвищення та оптимізації фінансово-господарської діяльності підприємства.	67
Висновок до третього розділу	75
ВИСНОВОК	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	80

ВСТУП

Ефективність фінансово-господарської діяльності підприємств сьогодні є однією з найважливіших умов для забезпечення нормального функціонування і розвитку всього підприємництва. В теоретичному плані проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності підприємства потребують постійного аналізу та дослідження. Кризовий стан економіки вимагає консолідації зусиль науковців і практиків з метою теоретичного обґрунтування проблем безпеки, розробки та використання ефективних механізмів її забезпечення як необхідної умови здійснення економічних трансформацій і зміцнення української нації. Щоб забезпечити це, необхідно постійно аналізувати фінансовий стан, проводити обґрунтоване наукове дослідження фінансових відносин і руху фінансових ресурсів у процесі фінансово-господарської діяльності кожного підприємства тобто проводити діагностику фінансового стану суб'єктів господарювання. Переважно на фінансові показники орієнтується більшість кредиторів підприємства, вони є вирішальними для прийняття інвесторами рішення про вкладання коштів у конкретні проекти. Формування інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання передбачає використання аналітичного інструментарію діагностики фінансового стану.

Складність постановки економічного діагнозу ефективності діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта, в тому числі і торгового підприємства, полягає у відсутності галузевих нормативів основних фінансово-економічних показників бухгалтерської звітності.

У цих умовах кожен господарюючий суб'єкт змушений самостійно вибирати систему показників, розробляти і адаптувати методи і методики визначення оптимізації фінансово-господарської діяльності, оскільки її зміна і визначення діяльності являє головний інтерес власника або менеджера підприємства.

Формування діагностики стало логічним результатом розвитку економічних наук. Теорія і методологія економічного аналізу діяльності

господарюючого суб'єкта як системи спирається на економічну теорію і творчо використовує багато відомі методи, включаючи методи аналізу господарської діяльності, організаційні, системного аналізу, стратегічні, маркетингові, фінансового аналізу, функціонально - вартісного аналізу та інші.

Необхідність здійснення діагностики ефективності діяльності підприємства обумовлена тим, що визначення перспектив розвитку згідно інерційним методам прогнозування повністю засноване на діагнозі діяльності організації. Діагноз дозволяє виявити негативні аспекти і тенденції в розвитку господарюючого суб'єкта та виробити стратегію його розвитку, яка дозволяє усунути існуючі недоліки і підвищити ефективність діяльності. Все це свідчить про актуальність обраної теми дипломної роботи.

Метою дипломної роботи є визначення сутності, етапів та напрямів проведення оптимізації фінансово-господарської діяльності підприємства як основи забезпечення його економічної безпеки.

Задачі дипломної роботи:

- Сформулювати принципи та завдання економічного аналізу фінансової діяльності підприємства;
- Виявити основні методологічні підходи та методи аналізу;
- Аналіз методики управління підприємством, заснована на методах оптимального управління;
- Проведення імітаційного моделювання діяльності підприємства.

Предмет дослідження - діагностика ефективності фінансово-господарської діяльності торгового підприємства.

Об'єкт дослідження – оптимізація фінансово-господарської діяльності торговельних підприємств м. Одеса, в тому числі ТОВ «БИ-ЗЕ».

ВИСНОВОК

У сучасному розумінні під терміном «оптимізація фінансово-господарської діяльності підприємства» позначається широке, точно не обмежене коло факторів, що впливають на неї і визначають рівень на кожний період часу, в кожному господарюючому суб'єкті. Такими факторами є: зміна продуктивності праці, збільшення віддачі вкладених у діяльність коштів, скорочення витрат, збільшення рентабельності діяльності, використовуваних ресурсів і т. д.

При виробленні рекомендацій щодо мобілізації резервів зростання ефективності діяльності за підсумками економічного аналізу перевага повинна надаватися тим заходам, які забезпечують реалізацію резервів без додаткових витрат і володіють найбільшою ефективністю на одиницю витрат. При рівній ефективності слід приймати заходи, що вимагають мінімуму часу для реалізації.

Діагностика - це особливий процес, сукупність абстрактно логічних операцій, індуктивних і дедуктивних умовиводів, який починається з постановки гіпотези. Побудова діагностичної гіпотези на підставі ознак і симптомів проводиться шляхом індуктивного умовиводу. Так здійснюється перехід від знань меншій мірі до знань більшою мірою спільності, т. Е. Від одиничних ознак і симптомів до формування діагнозу проблеми або кризи. Найважливішим процесом діагностики є ідентифікація, яка включає розпізнавання ознаки, визначення його діагностичної значимості і встановлення попереднього діагнозу.

Підприємство завжди структуровано, організовано. В процесі діагностики воно розглядається як багатовимірне структуроване простір, що складається з взаємозв'язаних систем, підсистем і елементів. В якості основних завдань діагностики діяльності організації можна виділити: творче використання досягнень економічних і соціальних наук для створення і вдосконалення теорії та методології діагностики; створення і розвиток системи методів опису та

оцінки стану і перспектив розвитку організації; оцінка стану організації та перспектив її розвитку, виявлення та усунення проблем, що виникають у процесі її розвитку; розробка і вибір шляхів і способів вдосконалення організації.

При організації досліджень оптимізації фінансово-господарської діяльності підприємства спирається на наступну систему принципів: принцип корисності; принцип цілісності та повноти; принцип відповідності; принцип компенсації; принцип спадкоємності; принцип ефективності; принцип збалансованості і пропорційності; принцип стійкості; принцип адаптації; соціальний принцип; принцип навчання; принцип диференціації.

Методологія аналіз діяльності підприємства базується на двох базових доходах - комплексному і системному. Методологічна система також включає такі підходи, як: кількісний, якісний, редукційний, поведінковий, адміністративний, маркетинговий відтворювальний, нормативний, функціональний, предметний, процесний, інтеграційний, історичний, соціальний, динамічний і ситуаційний.

Основою вироблення і прийняття рішень в діяльності торговельного підприємства є поточний або ретроспективний аналіз його господарської діяльності, що і зумовлює діагноз ефективності діяльності господарюючого суб'єкта. На основі цього діагнозу визначаються перспективи розвитку і здійснення стратегічного управління організацією.

Забезпеченість та ефективність використання основних засобів досліджуваного торгового підприємства ТОВ «БИ-ЗЕ» за період 2013-2016 рр. заслуговує позитивної оцінки. Ця обставина свідчить про досить високий ступінь забезпеченості даного торгового підприємства основними засобами та високого рівня придатності, про що свідчать коефіцієнти придатності та зносу.

На основі приватних, а особливо узагальнюючих показників таких, як оборотність і рентабельність оборотних коштів можна судити про ефективне використання оборотних коштів.

Тенденції, що склалися в інвестиційній діяльності ТОВ «БИ-ЗЕ» в цілому носять позитивний характер, так як частка інвестицій у технічне оснащення підприємства зростає, а також спостерігається зростання питомої ваги витрат на формування товарних запасів. Ці напрями інвестиційної діяльності для даного торгового підприємства є пріоритетними. Однак інвестиційна політика в ТОВ «БИ-ЗЕ» відсутня, про що свідчить нестабільний характер ентропії в динаміці за 2013-2016 рр.

Кількісний аналіз витрат обігу в ТОВ «БИ-ЗЕ» за період 2013-2016., Що полягає у розрахунках таких відносних показників, як рівень витрат, рівень витрато віддачі, і рівень рентабельності показав, що поточні витрати здійснюються ефективно, і причому в динаміці ця ефективність підвищується.

Досліджуване торговельне підприємство ефективно здійснює свою господарську діяльність, про що свідчить зростання в динаміці таких показників як рентабельність: діяльності, продажів, вкладеного капіталу, власного капіталу та оборотного капіталу. Причому ці відносні показники традиційно вважаються основними в оцінці ефективності діяльності торгового підприємства.

Економічна діагностика ефективності господарської діяльності торговельного підприємства ТОВ «БИ-ЗЕ» за досліджуваній період 2013-2016 рр. показала стійке зростання ефективності за такими основними напрямками дослідження, як оцінка фінансової стійкості, платоспроможності, рентабельності капіталу і ділової активності. У той же час фазовий портрет наочно демонструє зростання інтегральної оцінки ефективності господарської діяльності даного торгового підприємства.

Результати прогнозу методом системного прогнозування є проміжними між прогнозними значеннями, розрахованими по трендам і темпами зростання. Однак теоретичні міркування дають підстави вважати цей варіант прогнозу більш достовірним, оскільки саме тут враховується взаємозв'язок і взаємовплив всіх показників, а прогноз здійснюється системно за всіма показниками одночасно. У цьому випадку дотримується емерджентність показників. Крім

того, в даний час соціально-економічні процеси розвиваються досить динамічно і використання даних за тривалий період ретроспективи, що використовується в трендових моделях та прогнозуванні темпами зростання, навряд чи доцільно.

При управлінні торговельним підприємством доцільно застосовувати один з економічних методів - метод оптимального управління, що лежить в основі формування раціональної інвестиційної політики, що полягає в інвестуванні основних фондів і оборотних коштів згідно оптимальній структурі при заданому векторі цілі. При цьому імітаційне моделювання діяльності торгового підприємства дозволить виробити управлінські рішення, що сприяють зростанню ефективності його діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Борисова Л.П. Перспективи впровадження і застосування інформаційних технологій в транспортній логістиці // Науковий вісник Одеського національного економічного університету.-Науки:економіка, політологія, історія.-2015.- №12(220).-208с.-Мови:укр.,рос.,англ., с.16-25
2. Комаров О.О., Борисова Л.П. Внедрение международных стандартов финансовой отчетности в Украине// Матеріали VII Симпозіуму від 13 листопада 2014 року «Соціально-економічні проблеми функціонування фінансових систем в умовах інтеграційних процесів» / Тези доповіді. – 579С., – с. 398-399.
3. Авдющенко А.С. Визначення результативності діяльності підприємств: роль та підходи.// Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво №1, 2011
4. Ахромкін Є.М. Напрями та інструменти підвищення ефективності використання ресурсів.//Економіка підприємства: теорія та практика: зб. мат. III Міжнар. наук.-практ. конф. 21 жовт. 2010р. -- К.:КНЕУ, 2010. С. 18-20
5. Балабанов І.Т. Фінансовий аналіз і планування господарюючого суб'єкта. - 2-е вид. доп. - М.: Фінанси і статистика, 2010. - 216с.
6. Бердникова Т.Б. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства: Навчальний посібник. - М.: ИНФРА - М. 2010. - 215 с.
7. Бобильова А.З. Фінансове оздоровлення фірми: теорія і практика. - М.: Справа, 2011. - 256 с.
8. Болотін В.В., Соломатов В.І. Антикризове управління підприємствами: Навчальний посібник. - М.: МПГАіК, 2009. - 142 с.
9. Бочаров В.В. Фінансовий аналіз. - СПб: Питер, 2011. - 240с.
10. Бикадоров В.Л., Алексєєв П.Д. Фінансово-економічний стан підприємства: Практичний посібник. - М.: Видавництво "ПРІОР", 2014. - 113с.

- 11.Вакуленко Т.Г., Фоміна Л.Ф. Аналіз бухгалтерської (фінансової) звітності для прийняття управлінських рішень. - СПб .: "Видавничий дім Герда", 2012. - 288с.
- 12.Гетьман О.О. Економічна діагностика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.М Шаповал, О.О. Гетьман – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 307с.
- 13.Гетьманський В.О. Економічна природа та теоретична сутність ефективності функціонування підприємства.// Науковий вісник НЛТУ України. -- 2011. -- Вип. 19.13
- 14.Гонтарьова І.В. Проблема взаємозв'язку між результативністю та ефективністю діяльності підприємства.// Економіка підприємства: теорія та практика: зб. мат. III Міжнар. наук.-практ. конф. 21 жовт. 2010р. -- К.:КНЕУ, 2010. С. 64--67
- 15.Городня Т.А. Економічна та фінансова діагностика: навч. посіб / Т.А. Городня, І. П. Мойсеєнко. – Львів: «Магнолія 2006», 2008. – 282 с.
- 16.Графов А.В. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства // Фінанси. - 2008. - №7 - с. 64 - 66.
- 17.Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. -- К.: Центр учбової літератури, 2010.
- 18.Грищенко О.В. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства. - М .: Видавництво "Дело та сервіс", 2008. - 204с.
- 19.Грищенко Ю.І. Аналіз фінансової звітності // Довідник економіста. - № 2, 2009. - с. 12-14.
- 20.Донцова Л.В., Никифорова Н.А. Комплексний аналіз бухгалтерської звітності. - 3-е вид., Доп. - М .: Видавництво "Дело та сервіс", 2010. - 304с.
- 21.Дронов Р.І. Оцінка фінансового стану підприємства // Фінанси. - 2011. - №4 - з 15-19.

- 22.Єфімова О.В. Фінансовий аналіз. 3-е изд., Перераб. і доп. - М .: Видавництво "Бухгалтерський облік", 2009. - 408 с. (Бібліотека журналу "Бухгалтерський облік").
- 23.Загорна Т.О. Економічна діагностика: навч. посіб. / Т.О. Загорна – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
- 24.Зайцева О.А., Радугин А.А., Радугин К.А., Рогачова Н.І. Основи менеджменту. - М .: Центр, 2011. - 432 с.
- 25.Камишанов П.І., Камишанов А.П. Бухгалтерська (фінансова) звітність: складання та аналіз. - М .: Омега - Л, 2008. - 283с.
- 26.Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: Навчальний посібник. / М.І. Камлик. – К.: Атака, 2015. – 432 с.
- 27.Ковальов В.В., Волкова О.М. Фінансовий аналіз. Логіка експрес-аналізу фінансової звітності
- 28.Ковальов В.В., Волкова О.М. Аналіз господарської діяльності. - Навчальний посібник. - М .: Проспект. 2010. - 424с.
- 29.Ковальов В.В. Фінансовий аналіз: Управління капіталом. Вибір інвестицій. Аналіз звітності. - М .: Фінанси і статистика, 2008. - 512 с.
- 30.Костенко Т.Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: видання 2-ге перероблене та доповнене. Навч. посіб. / Т.Д. Костенко, Є.О. Підгора, В.С. Рижиков, А.А. Герасимов. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 400 с.
- 31.Любушин Н.П. та ін. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства: Навчальний посібник для вузів / під ред. Проф. Н.П. Любушина. - М .: ЮНИТИ - ДАНА, 2010. - 471с.
- 32.Любушин Н.П. Аналіз фінансового стану комерційної організації
- 33.Мизиковский Е.А., Бондаренко В.В. Комплексний економічний аналіз: Курс лекцій. - Н. Новгород, 2014.

- 34.Мойсеєнко І.П., Демчишин М.Я. Моделі аналізу економічної безпеки суб'єктів господарювання // Актуальні проблеми економіки. - 2010. - №10 (112). – с. 64-73.
- 35.Нортон Д.П. Збалансована система показників / Р.С Каплан, Д.П. Нортон - М .: «Олімп-Бізнес», 2013. - 350 с.
- 36.Основи менеджменту: Навчальний посібник для вузів / Під ред. А.А. Радугина. - М .: Центр, 2015. - 432 с.
- 37.Патрушіна Н.В. Аналіз фінансових результатів за даними бухгалтерської звітності // Бухгалтерський облік. - 2010. - № 5 - с. 68-72.
- 38.Пивоваров К.В. Фінансово-економічний аналіз господарської діяльності комерційних організацій. - М .: "Дашков і Ко", 2010. - 120 с.
- 39.Прікана Л.В. Економічний аналіз підприємства: підручник для вузів. - М .: ЮНИТИ - ДАНА, 2012. - 360с.
- 40.Прикіна Л.В. Економічний аналіз підприємства: Підручник для вузів. - М .: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. - 408 с.
- 41.Савицька, Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. – К.: Знання, 2004. – 654 с. – ISBN 966-8148-28-2
- 42.Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності - 4-е вид., Перераб. і доп. - Мінськ: ТОВ "Нове знання", 2010. - 688с.
- 43.Савчук В.П. Фінансова діагностика і моніторинг діяльності підприємства (практичні підходи і технології): підручник для вузів / В.П. Савчук - К .: «Ніка-центр», 2014. - 424 с.
- 44.Самсонов Н.Ф., Баранніков Н.П. та ін. Фінансовий менеджмент. - М .: Фінанси, ЮНИТИ, 2009. - 495 с.
- 45.Селезньова М.М., Іонова А.Ф. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. - М .: ЮНИТИ - ДАНА, 2015. - 624с.
- 46.Селіверстова Л.С. Методологічні основи оцінки ефективності корпоративних структур.// Актуальні проблеми економіки, -- 2010. -- №2- - с.28--33.

- 47.Сергеев І.В. Економіка підприємства: Навчальний посібник. - М .: Фінанси і статистика, 2016. - 404с.
- 48.Соколова Л.С. Фінансовий стан підприємства: оцінка та моделювання механізму управління // Довідник економіста. - № 9, 2010. - с. 35-38.
- 49.Стратегія і тактика антикризового управління / Под ред. А.П. Градова, Б.І. Кузіна. - СПб .: Луч, 2011. - 510 с.
- 50.Торхановскій Є. Антикризове управління // Економіст. - 2011. - №12, - с.53.
- 51.Трененков Є.М., Дведенідова С.А. Діагностика в антикризовому управлінні // Менеджмент в Росії і за кордоном. - №1, 2011. - с. 13-21.
- 52.Управління організацією: Підручник / За ред. А.Г. Поршнева та ін. - М .: ИНФРА-М, 2011. - 669 с.
- 53.Фінанси в управлінні підприємством / Под ред. А.М. Ковальнової - М .: Фінанси і статистика, 2011. - 160 с.